

ZÁKLADNÍ IDENTIFIKACE

ID	PHA-01008
Název/motiv mozaiky	Český lev a nápis v dekorativním poli
Autor	návrh a realizace Viktor Foerster a Marie Foersterová
Datace	1907-1909 (po roce 1918 byl rakouský znak nahrazen nápisem)
Místo	bývalá První česká vzájemná pojišťovna, Spálená 76/14, 110 00 Praha 1 - Nové Město
GPS souřadnice	50°4'50.627"N, 14°25'11.950"E
Rozměry mozaiky, umístění	výška 1,5 m, šířka 4 m Mozaika je instalována nad vchodem do budovy.
Výška umístění mozaiky nad zemí	4,5 m
Mozaika je směřována na (SS)	západ
Popis okolí, statika budovy	Mozaika se nachází v centru města – frekventovaná doprava. Budova má místy popraskanou a opadanou omítku, statika budovy není viditelně výrazně narušena.
Poznámky	V horní části budovy se nachází další mozaika s motivem českého lva a letopočtem založení pojišťovny.

HUMANITNÍ PRŮZKUM MOZAIKY

Budova První české vzájemné pojišťovny byla postavena mezi lety 1907-1909 podle projektu Osvalda Polívky. Většinu účinku nové fasády nese sochařská výzdoba, na dvou místech se však uplatnila také skleněná mozaika, provedená nejspíše dílnou Viktora Foerstera. Jeho práce musela být po vzniku Československé republiky korigována jeho manželkou, když vyvstala nutnost odstranit rakouský znak a nahradit jej nápisem.

Pole s mozaikami zdůrazňují střední rizalit budovy. Spodní pole mozaiky je osazeno na poprsní arkýře nad portikem. V segmentově zakončené kartuši se zeleno-bílým rámečkem s motivy listů na tmavě modré pozadí je zasazen meč ozdobený růžovými stuhami, na jehož jílci je ve vrcholu kompozice nasazena česká královská koruna. Tento motiv rozděluje mozaiku na dvě shodná pole – levé je vyplněno nápisem s názvem pojišťovny a údajem o jejím založení v roce 1827, pravé nese heraldickou figuru českého lva v červeném poli. Mozaika byla restaurována v roce 1991 a znovu roku 2003.

CHARAKTERIZACE PROSTŘEDÍ A SAMOTNÉ MOZAIKY

Působení okolního prostředí, míra zakrytí mozaiky, biologické poškození

Mozaika je převážně v celé své ploše vystavena působení okolního prostředí – nad mozaikou je pouze lehce přesahující stříška. Jako rizikový faktor pro životnost mozaiky lze do budoucna označit římsy na bocích mozaiky, u jejichž zakončení pravděpodobně zatéká do mozaikového obrazu (mapy na mozaice).
Biologické poškození nebylo zaznamenáno.

- mapa na mozaice u zakončení levé římsy

- mapa na mozaice u zakončení pravé římsy; opadaná omítka v těsné blízkosti mozaiky

Ztráty materiálu v ploše
- nebyly zaznamenány

Použitý materiál - kostky a pojiva

Mozaika je sestavena ze štípaných skleněných kostek o přibližné velikosti 1,5 cm x 1 cm. Použité sklo je zakalené. Ojedinele se vyskytují bubliny. Na povrchu kostek nejsou známky korozního poškození (platí pro pohledovou stranu). Povrch mozaiky je znečištěn vrstvou prachu a exhalacemi.

Pojivo mezi kostkami je světle šedé.

ANALYTICKÝ PRŮZKUM

Optická mikroskopie

- nebyla provedena

POZNÁMKY

Přílohy
Literatura

J. R. Marek, *Sedmdesátka české mosaikářky*, Národní listy, 2. 12. 1937, s. 5.
Rudolf Pošva, *Plastika a mozaika v průčelích Osvalda Polívky, kandidátská disertační práce, FA ČVUT v Praze, 1985.*
Rudolf Pošva, *Plastika a mozaika v průčelí Osvalda Polívky, Umění XXV, 1987, č. 5, s. 449-459.*
Roman Prahel - Petr Šámal, *Umění jako dekorace a symbol. Výzdoba reprezentačních staveb Prahy v éře historismu, secese a moderny*, Praha 2012, s. 165.
Rostislav Švácha, čp. 76/III, in: Růžena Baťková a kol., *Umělecké památky Prahy. Nové Město, Vyšehrad, Vinohrady (Praha 1)*, Praha 1998, s. 212-213.
Veronika Vicherková, *Novodobá česká mozaika jako výtvarný prostředek a společenský výraz*, bakalářská práce, FHS UK Praha, 2008, s. 30.

Technologie údržby a konzervace mozaiky Posledního soudu a metody restaurování - konzervování středověkého a archeologického skla

Gema Art Group a.s. (Zdeněk Fučík), Rekonstrukce objektu České Pojišťovny a.s., Spálená 14 – Vladislavova, Praha 1. Restaurátorská zpráva – mozaiky, terazzové a mramorové podlahy, Praha 2003. Archiv NPÚ ÚOP v Praze.

Národní archiv v Praze, fond: Český fond výtvarných umělců, karton 1317 (zpráva o restaurování v roce 1991).